

11.11.2018

Literaturoznawstwo

Literatura polska wobec ludobójstwa

Autor/Redaktor: Arkadiusz Paweł Morawiec

Wydawnictwo: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

ISBN: 978-83-8142-003-7

Arkadiusz Morawiec – autor publikacji *Literatura polska wobec ludobójstwa* – poszerza kategorię zagłady, odnosząc ją do zbiorowych zbrodni przeciw różnym grupom, nie tylko społeczności żydowskiej.

Autor pochyla się nad literackimi echemi eksterminacji Ormian dokonanej przez Turków, „likwidacją” osób upośledzonych i psychicznie chorych oraz Cyganów w nazistowskich Niemczech, a także dokonanej przez Serbów masakry w Srebrenicy.

Intencją Arkadiusza Morawca jest uczulenie na fakt, że zagłada Żydów, której słusznie poświęca się dużo uwagi, jest tylko jedną z licznych, nie tylko w wieku dwudziestym, masowych zbrodni. Autor zdaje sobie sprawę, że słowa te mogą budzić kontrowersje i w żadnym wypadku nie dyskredytuje Szoa. Proponuje jednak spojrzeć na Holocaust z dystansu jako na zjawisko nie w pełni wyjątkowe w dziejach. Tym samym autor rozpoznaje i określa obszar badawczy dotąd przez polskie literaturoznawstwo postrzegany tylko częściowo.

Jest to bardzo istotny obszar, ponieważ literatura bywała najszybszą formą upamiętnienia ofiar ludobójczej przemocy, a nierzadko – przez długie lata – jedyną istniejącą i jedyną docierającą do względnie szerokiego kręgu społeczeństwa.

Arkadiusz Morawiec poszerza kategorię zagłady, odnosząc ją do zbiorowych zbrodni przeciw różnym społecznościom, nie tylko społeczności żydowskiej. W tej materii najważniejsze jest badanie zbrodni dokonywanych na osobach chorych psychicznie oraz na Cyganach. Pracę oceniam jako wartościową – podjęto w niej ważną problematykę zarówno z naukowego, jak i ogólnospołecznego punktu widzenia. Jest to dzieło uwzględniające obszernie materiały, w tym archiwalne. Rozdziały książki są zróżnicowane także pod tym względem, że w jednych Autor mógł się odwoływać do bogatej literatury przedmiotu, w innych zaś jest pionierem, ponieważ nie ma – lub prawie nie ma – opracowań mówiących o literackich odbiciach poszczególnych strasznych wydarzeń, takich jak martyrologia Cyganów czy wojny bałkańskie.

Spis treści

Wstęp. Zagłady	11
Prolog. Echa zagłady Ormian	29
Baku. Uwagi na marginesie Przedwiośnia	61
„Dezynfekcja”. Zagłada osób psychicznie chorych	85
Szlengel (w Parku Krasieńskich)	123
Lokomotywa (do Bełżca)	147
Brygada śmierci (Weliczera)	165
O Medalionach Nałkowskiej. Dopowiedzenia	187
Coś z niczego? Profesor Spanner (raz jeszcze)	215
Różewicza wycieczka do muzeum (i biblioteki)	233
Nie tylko Aśfic. Zagłada Cyganów	261
Epilog. „To się powtarza na naszych oczach” – Srebrenica	307
Bibliografia	351
Summary	389
Nota bibliograficzna	393
Spis fotografii	395
Indeks osobowy	399
O autorze	415

Rok publikacji: 2018

Stron: 416

Słowa kluczowe: Holocaust, ludobójstwo, zbrodnie, zagłada